

לשוננו לעם

עורך: חיים א' כהן

מתוך

כרך נ, תשנ"ט

האקדמיה ללשון העברית
מוגן בזכויות יוצרים

דבר בשם אומרו

בפתיחת מאמרו "האיטלקית שפה שמית?" (לשוננו לעם מט [תשנ"ח], ד, עמ' 184–187) כותב גד בר־עמי צרפתי: "פתגם לטיני אומר שלעולם לא תמצא טענה אווילית אחת שמישהו מן הפילוסופים לא טען אותה". מכיוון שפתגם זה הובא בלא ציון שם אומרו, ואפשר שהוחמצה בכך הבאת גאולה לעולם, יש להעיר שזו היא אמרה של קיקרו, שבתרגום נאמן קצת יותר נשמעת כך: "אי אפשר שייאמר דבר כה בטיפשות, שלא ייאמר על ידי אחד הפילוסופים". ובמקור: *Nihil tam absurde dici potest quod non dicatur ab aliquo philosophorum*. האמרה נמצאת בספרו של קיקרו *De divinatione*, פסקה 58, 2, והיא מובאת בין היתר ב"מסות" של מונטן (Montaigne) וב"מחשבות" של פֶּסְקֶל.

הערת העורך: בדומה לאותה מימרה לטינית, הרי מה שנמצא ב"ספר הבדיחה והחידוד" של דרויאנוב (ג, מס' 2192):

[משיחותיו של ליצן]:

יש מדרש פליאה: "בשעה שהלך אברהם לשחוט את יצחק, בא מלאך וטינף לו סכיניו". והרי שלוש פליאות בדבר: ראשית, כלום לא במצוותו של מקום הלך אברהם לשחוט את יצחק, ומה רשות היתה לו למלאך לטנף סכיניו? שנית, שמא לא די ב"אל תשלח ידך אל הנער", שהוצרך המלאך לטנף את הסכין? ושלישית, חזרתי על כל המדרשים שבעולם ולא מצאתי מימרה זו, ואין לך פליאה גדולה הימנה, שמימרה של שטות כמותה לא נאמרה בשום מדרש מן המדרשים...

[חא"כ]